

OECD *Multilingual Summaries* **The Space Economy at a Glance 2014**

Summary in Slovenian

Preberite celotno knjigo na: 10.1787/9789264217294-en

Pogled na vesoljski sektor v letu 2014

Povzetek v slovenščini

Svetovni vesoljski sektor je visoko tehnološka niša z zapletenim ekosistemom, ki je v letu 2013 zaposlovala vsaj 900.000 ljudi, vključno z javno upravo (vesoljske agencije, vesoljski oddelki v civilnih in obrambnih organizacijah), vesoljsko industrijo (gradnja raket, satelitov, zemeljskih sistemov), neposrednimi dobavitelji tej industriji (sestavni deli) in širšim vesoljskim storitvenim sektorjem (v glavnem komercialne satelitske telekomunikacije). Vendar te ocene ne upoštevajo univerz in raziskovalnih ustanov, ki prav tako igrajo ključno vlogo v raziskavah in razvoju, in sicer kot prejemniki javnih naročil in pobudniki številnih inovacij v vesoljskem sektorju.

Pridobivanje in razvoj zmogljivosti vesoljskega sektorja ostaja zelo privlačen strateški cilj in število držav in podjetij, ki vlagajo v vesoljske sisteme in njihovo uporabo, se stalno povečuje. Kljub gospodarski krizi je financiranje institucij v letu 2013 na globalni ravni ostalo stabilno, s povečanimi proračuni v več državah OECD in razvijajočih se gospodarstvih. O vesolju velja prepričanje, da je drago, vendar nacionalna vlaganja predstavljajo samo zelo majhen odstotek bruto domačega proizvoda v vseh državah G20. V Združenih državah Amerike, kjer imajo največji program na svetu, za vesoljski sektor potrošijo samo 0,3 % BDP, v Franciji pa manj kot 0,1 % BDP.

Čeprav so imele države OECD v letu 2013 največje proračune za vesoljski sektor (50,8 milijard USD, z uporabo paritet kupne moči ali PKM), vedno več aktivnosti v svetovnem vesoljskem sektorju poteka zunaj držav OECD, zlasti v Braziliji, Ruski federaciji, Indiji in na Kitajskem (približno 24 milijard USD PKM).

Vesoljski sektor je v letu 2013 predstavljal približno 256,2 milijarde USD prihodkov, ki so bili razdeljeni med dobavno verigo za proizvodnjo (33 %), satelitske operaterje (8,4 %) in potrošniške storitve (58 %), vključno z akterji, pri katerih je del prihodkov odvisen od satelitskih zmogljivosti, kot so ponudniki satelitskih TV programov.

Vesoljski sektor postaja vedno bolj globaliziran

Globalizacija na vesoljski sektor vpliva na različnih ravneh. V 80. letih prejšnjega stoletja je bilo le malo držav zmožnih zgraditi in odposlati satelit. Danes je v dejavnosti, povezane z vesoljem, vključenih veliko več držav in podjetij iz številnih industrijskih sektorjev. Pričakujejo, da se bo trend v prihajajočih letih še okrepil. Tudi dobavne verige za razvoj in delovanje vesoljskih sistemov se pospešeno razvijajo na mednarodni ravni, čeprav je vesoljski sektor še vedno močno pod vplivom in ga oblikujejo strateški in varnostni preudarki. Številne vesoljske tehnologije imajo dvojno rabo, to pomeni, da se uporabljajo v programih za civiliste in vojsko, kar ovira mednarodno trgovanje z vesoljskimi izdelki. Ne glede na to pa se dobavne verige z izdelki in storitvami za vesoljske sisteme, kot je razvidno iz zadnjih raziskav OECD o globalnih vrednostnih verigah, pospešeno uveljavljajo v mednarodnem prostoru. Čeprav se način sodelovanja med akterji v vesoljskem sektorju lahko razlikuje (npr. podobno sodelovanje med vesoljskimi agencijami, pogodbeno sodelovanje s tujimi dobavitelji, industrijski programi pobota), trend globalizacije vpliva na celoten vesoljski sektor – od R&R in oblike do proizvodnje in storitev.

S povečevanjem vstopa podjetij v globalne vrednostne verige se konkurenca med vršilci na razmeroma majhnih trgovinskih odprtih tržiščih za vesoljska plovila, izstrelilnike in njihove dele povečuje. Obenem pa širjenje vesoljskih in elektronskih skupin za vstop na nove nacionalne trge, kjer se izvajajo sveže javne investicije v vesoljske programe, vpliva na človeške vire. Ob pojavljanju novih priložnosti v obliki znanstvenega sodelovanja, tehnoloških inovacij, novih aplikacij, širjenja tržišč ipd. se pojavljajo tudi nova tveganja – povečana ranljivost razširjenih dobavnih verig za različne vrste motenj je samo en primer. Uravnoteženje teh novih tveganj in priložnosti v naslednjih nekaj letih se bo izkazalo za zahtevno tako za oblikovalce politik kot za akterje v industriji.

»Demokratizacija« vesolja postaja priljubljena

V vesoljski sektor prihajajo nove dinamične sile, s pospešeno uporabo nekaterih tehnoloških inovacij (npr. električni pogonski sistemi na krovu velikih telekomunikacijskih satelitov, 3-D tiskanje, uporabljeno v industriji in preskušeno v orbiti Mednarodne vesoljske postaje) in drugih, ki šele prihajajo (npr. napredki pri izdelavi majhnih satelitov, ki so tako ugodnejši). Znanstvene in tehnološke inovacije omogočajo, da so vesoljske aplikacije dostopnejše več ljudem. Za razvoj najnovejših senzorjev in novega vesoljskega plovila je še vedno potrebno več let R&R in neprekinjeno financiranje. Vendar pa je zdaj mogoče, da univerze kupijo standardne tehnologije in opremo za razvoj mikrosatelitov s stalno naraščajočo funkcionalnostjo. Inovativni industrijski postopki tudi obetajo, da bodo morda popolnoma spremenili vesoljsko proizvodnjo, na primer tako, da se bodo tehnike za masovno proizvodnjo v avtomobilski industriji prilagodile izbranim vesoljskim sistemom. Te nove dinamike bi lahko z roko v roki z globalizacijo občutno vplivale na izvajanje vesoljskih dejavnosti po svetu, še posebej vodilnih industrijskih akterjev.

Številni družbeno-ekonomski vplivi vlaganj v vesolje postajajo bolj vidni

Družbeno-ekonomski vplivi investicij v vesolje so raznoliki. Vplivi uporabe vesoljskih aplikacij so pogosto kvalitativni (npr. izboljšano odločanje na podlagi satelitskih slik), pa tudi finančno merljivi v zabeleženih primerih, izražajo se npr. v nižjih stroških zaradi uporabe satelitske navigacije. Vendar pa se mora pretok informacij na podlagi dokazov do nosilcev odločitev in državljanov izboljšati. Pri ocenjevanju neto prednosti vesoljskih investicij je potrebnega več mednarodnega truda pri pripravi osnov znanja in oblikovanju mehanizmov za prenos znanja in izkušenj izvajalcem po svetu. To lahko izboljša oskrbo z informacijami na podlagi dokazov o prednostih in omejitvah vesoljskih aplikacij, medtem ko hkrati zmanjšuje tveganje za »odkrivanje tople vode«.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD (2014), *The Space Economy at a Glance 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264217294-en